

گزارش جلسه پنجم کارگروه رصد فرهنگی کشور

بینش و روش در رصد فرهنگی

جلسه پنجم کارگروه رصد فرهنگی کشور چهارشنبه ۹ خرداد ۱۴۰۱ در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد و جزئیات چگونگی فعالیت مرکز رصد فرهنگی به عنوان بازوی علمی و اجرایی کارگروه رصد فرهنگی بحث و بررسی شد.

اهمیت اتصال رصد فرهنگی به حلقه سیاست‌گذاری

ابتدای جلسه قاسم زائری، دبیر کارگروه رصد فرهنگی کشور، اولویت‌های موضوعی کارگروه برای تهیه گزارش‌های رصدی استانی و ملی را بیان کردند و تأکید کردند که رصد خبرگانی یکی از سازوکارهای مهم رصد فرهنگی است و در دستورکار مرکز رصد فرهنگی قرار دارد. ایشان افزودند هدف رصد فرهنگی در مصوبه ستاد هماهنگی اجرای نقشه مهندسی فرهنگی کشور، رصد تغییرات و تحولات فرهنگی کشور بوده است و ارائه گزارش برای تصمیم‌سازان کشور را مدنظر قرار می‌دهد. این تغییر و تحولات و پالایش رصد صورت نمی‌گیرد مگر با تجمیع داده‌هایی که از مؤسسات مختلف در رصد جمع‌آوری می‌شود. در ادامه بحث تشکیل شبکه بین سازمانی و اتصال رصد فرهنگی به حلقه سیاست‌گذاری و مدیریت فرهنگی برای تأثیرگذاری و اصلاح برخی سیاست‌ها طرح شد.

همه روش‌های پژوهش مدنظر قرار گیرد

محمد آقاسی، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، بیان کردند که در رصد باید همه داده‌ها و روش‌ها مدنظر قرار گیرد. لازم است علاوه بر داده‌های پیمایشی، توجه به داده‌های ثبتي در کارگروه رصد فرهنگی صورت پذیرد. علاوه بر این انتظار می‌رود که مرکز رصد فرهنگی در عرصه تکننگاری و مردم‌نگاری و کارهایی از این قبیل هم وارد عمل شود تا بتوانیم آن را روی میز سیاست‌گذار بگذاریم. باید تحلیل ثانویه داده‌ها برای ارائه به سیاست‌گذاران و خبرنگاران و اصحاب رسانه توجه و درنظرگرفته شود. در ادامه نیز عضویت سایر مؤسساتی که کار و رصد فرهنگی می‌کنند در کارگروه رصد پیشنهاد شد.

مرکز رصد باید پژوهش‌های مستقل کیفی انجام دهد

عماد افروغ، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، اظهار کردند که مرکز رصد فرهنگی باید هویت مستقلی بیابد نه آنکه مانند گذشته، وابسته به نهادهای بالادستی باشد که سند تولید می‌کنند و این اسناد با واقعیت جامعه فاصله بسیاری دارد. در این جلسات بحث اولویت‌ها مطرح شود تا این بحث به سامان و تثبیت برسد.

آقای افروغ در ادامه بیان کردند: در بسیاری از پیمایش‌های انجام‌شده، به چارچوب نظری و مفهومی توجه نشده است، درحالی‌که ما توصیف محض نداریم و همه مشاهدات ما مفهوم‌محور هستند. نکته دوم اینکه چون نمونه‌گیری‌ها تصادفی است، یک هم‌دستی در کلیت جمعیت نمونه لحاظ می‌شود و در نتیجه تفاوت‌ها و تنوعاتی که در دل جامعه هست، دیده نمی‌شود. وقتی از نمونه تصادفی حرف می‌زنید یعنی تفاوت‌ها را ندیده‌اید. باید سهم تفاوت‌ها دیده شود. مثلاً در مسئله شکاف نسلی، باید از همان ابتدا نمونه‌ها منتخب شوند. مثلاً ۶۰ ساله‌ها به بعد یک نمونه باشد، زیر ۶۰ ساله‌ها یک نمونه دیگر باشد. شکاف نسلی است با شکاف فرهنگ رسمی و فرهنگ غیررسمی بی‌ارتباط نیست. مسئله فرهنگی مهمی که می‌توان مطرح کرد، شکاف فرهنگ رسمی و فرهنگ عمومی یا فرهنگ غیررسمی است. این یک واقعیت است و باید آن را بیان کرد. اکثر چیزهای زشت و زنده‌ای که به فرهنگ عمومی القا می‌شود، از طرف فرهنگ رسمی است. برای آن دلیل دارم. فرهنگ ما دست امنیتی‌هایی افتاده است که در برابر مصنوعات فرهنگی و سیاسی موضع می‌گیرند و اجازه می‌دهند مصنوعات و محصولات لوده نمایش پیدا کنند. البته من مسائل و اولویت‌های دیگری هم دارم. بحث هویت ایرانی-اسلامی و بحث عدالت فرهنگی که همان حق فرهنگی است.

وی سپس بیان کردند که پیمایش‌ها باید با کیفیت بالاتری انجام شود. نگاه کیفی نگاهی است که ما را به علت و علیت به معنای سازوکار درونی نزدیک می‌کند، نه اینکه رابطه بیرونی را به‌عنوان رابطه درونی جا بیندازید. نکته دیگر اینکه داده‌ها باید تحلیل شوند. فقط داده تولید می‌کنند ولی تحلیل و ریشه‌یابی نمی‌کنند. نکته بعد اینکه رصد نباید فقط به داده‌های موجود اکتفا کند، باید خلق داده کنیم و پژوهش‌های جدید با نگاه کیفی انجام دهیم. شاید داده‌های موجود کفایت نکند که کفایت هم نمی‌کند. حتماً باید خلق داده و تولید داده کنیم و برای آن بودجه بگذاریم، اما باید تیمی قوی پشت آن باشد که بداند چه موضوعی و چگونه انتخاب شود. فقط سراغ نمونه‌های تصادفی هم نرویم. اتفاقاً نمونه‌ها به‌لحاظ روش‌شناسی باید غیرتصادفی باشد. در مورد متغیر مستقل و وابسته نیز در پیمایش‌های انجام‌شده بحث روش‌شناختی زیاد داریم. من شاهد این قضیه بودم که شاخص‌های متغیر وابسته را برای متغیر مستقل در نظر می‌گیرند. درحالی‌که متغیر مستقل و وابسته جدا هستند و شاخص‌ها هم جدا هستند.

ضرورت تدوین گروه روش برای رصد فرهنگی

ابراهیم محسنی، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، در این جلسه اظهار کردند: هر مجموعه‌ای در این کشور داده تولید می‌کند و داده‌ها فراوان است اما این داده‌ها جمع نمی‌شود. چون معیارها متفاوت است، وقتی بسیاری از تصمیم‌گیران در مورد مردم صحبت می‌کنند، گویا مردم هرکس با فرد دیگری متفاوت است یعنی ملاک واحدی برای صحبت کردن در مورد مردم وجود نداشت. اینکه ما شاهد این هستیم که همه از مردم صحبت می‌کنند ولی توصیفات که ارائه می‌شود به‌شدت گوناگون است، ما را به وجود مرکز رصد فرهنگی نیازمند می‌کند که بتواند از داده‌های موجود به توصیفی همگن از مردم برساند.

وی در ادامه بیان کردند: البته در جمع داده دو معضل جدی وجود دارد. معضل اول روشی است؛ جمع

داده‌هایی که با روش‌های گوناگون جمع‌آوری شده، سخت است. حتی گاه ممکن است تجمیع این داده‌ها مشکل ایجاد کند. من با مجموعه‌ای مواجه شدم که از داده‌های مختلف میانگین می‌گرفتند. از طریق میانگین نتیجه می‌گرفتند که وضعیت جامعه چگونه است. ما باید در تجمیع داده‌ها به روش تولید داده توجه کنیم و نباید از تجمیع کل داده‌ها با معیارهای متفاوت، میانگین گرفته شود. اینکه صرفاً از داده‌های متفاوت میانگین بگیریم کار درستی نیست. معضل دوم تجمیل داده این است که بسیاری از سازمان‌ها داده‌ها را ناموس خودشان می‌دانند و بعضاً اطمینان کافی نسبت به داده‌های خود ندارند و نمی‌خواهند این داده در دست کسانی قرار بگیرد که قابلیت ارزیابی و کیفیت‌سنجی آن‌ها را دارند. این هم موضوعی است که باید برای آن چاره‌ای اندیشیده شود. مرکز رصد فرهنگی به یک گروه روش‌شناسی نیاز دارد. اگر در اینجا گروه روش تدوین شود که بتوانیم به جمع‌بندی در مورد اصول اصلی داده معتبر و ملاک‌های اصلی سنجش داده معتبر برسیم، تجمیع داده هم راحت‌تر می‌شود و هم ارزیابی این داده‌ها با ملاک و شاخص صورت می‌گیرد. اگر گروه روش ایجاد شود حتی می‌توانیم به مؤسسات و مراکز کمک کنیم که داده‌هایی که جمع‌آوری می‌کنند هم اعتبار بالاتری داشته باشد و هم قابلیت تجمیع با سایر داده‌ها را داشته باشد. پیشنهادم این است که اگر بتوانیم شاخص‌های ارزیابی داده را تدوین کنیم، می‌توانیم خیلی مستدل و با دستورالعمل وارد تجمیع و بهره‌گیری از داده‌ها شویم.

تجمیع داده‌ها باید تعاملی و مشارکتی باشد

فرهاد رستگارنسب، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، بیان داشتند که مرکز رصد فرهنگی کاری تأسیسی است و تأسیس همیشه مشکل است، اما تداوم آن مهم‌تر است. اینکه مرکز رصد فرهنگی در دو دولت تداوم داشته است، بسیار خوب است و باید تداوم یابد تا به نقطه مطلوبی برسد. کار رصد و تکمیل داده‌ها زمان‌بر است و باید صبر و تحمل داشت. رصد فرهنگی هم برای دولت مهم است و هم برای بازار و شرکت‌ها و هم برای کنشگران اجتماعی، فکری و مدنی.

او ادامه دادند: در حال حاضر چند اختلال داریم؛ اول اینکه در فهم وضعیت فرهنگی کشور در دستگاه‌های مختلف اختلاف داریم. اختلال داده‌ای داریم، یعنی دستگاه‌های مختلف تولیدکننده و پردازش‌کننده اطلاعات در کشور داریم که گاهی ممکن است مثل سنسورهای هواشناسی اطلاعات غلط به مرکز بدهند. وقتی اطلاعات غلط به مرکز داده شود، تصمیم‌گیری غلط هم گرفته می‌شود. پیامدهای گسترده‌ای هم به همراه خواهد داشت. بنابراین یکی از کارهای رصد فرهنگی این است که این سنسورها را تمیز و مرتب کند و باید شاخص‌های دقیقی داشته باشیم. اختلال دیگر جنبه منفعتی است و سازمان‌ها براساس داده‌ها منافع متفاوتی دارند، در حالی که باید خود را عضو یک پیکره در نظر بگیرند. تجمیع داده‌ها فقط با بخش‌نامه از بالا ممکن نمی‌شود. باید مکانیسمی برای تجمیع داده‌ها داشته باشیم و این مکانیسم باید تعاملی و مشارکتی باشد و سازمان‌ها به هم خدمات متقابل داده‌ای داشته باشند. سناریویی طراحی شود تا دستگاهی که تولید داده می‌کند، در نظر داشته باشد که چگونه و با چه معیارها و کدهایی تولید داده کند و ایرادات کار در نظر گرفته شود؛ مرکز رصد فرهنگی می‌تواند معیارها و شاخص‌ها را تعیین کند. مرکز رصد فرهنگی با دستگاه‌هایی که تولیدکننده داده موارد اختلافی معیارها و شاخص‌های تولید داده را تک‌به‌تک اصلاح کنند. سازمان‌ها و دستگاه‌های مشارکت‌کننده در مرکز رصد فرهنگی باید خود رصد داشته باشند. اگر شما سازمان تبلیغات یا هر نهاد دیگری را مدنظر دارید، باید خودشان هم رصدی داشته باشند که بتوانند خوراک لازم را به شما بدهند.

کمیل قیدرلو، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، اظهار کردند: رصد فرهنگی مستلزم تقاطع داده‌های فرهنگی با داده‌های اجتماعی (قومیت، طبقه و ...)، اقتصادی و سیاسی است. یعنی باید داده‌های حوزه‌های متنوع در تقاطع با هم در گستره جغرافیایی مختلف قرار گیرند و نتایج را ملاحظه کنیم. این داده‌ها در تقاطع با همدیگر معنادار می‌شوند.

وی در ادامه گفتند: رصد پایدار، مستند، زمانمند و با روش‌های مشخص باشد. داده‌ای که الان داریم نه زمان آن مشخص است، نه شیوه آن مشخص است و نه مجریان مشخص دارد. بنابراین نتیجه غلطی می‌گیریم و تحلیل غلطی هم روی آن سوار می‌کنیم. در نتیجه این اطلاعات همگن و همسان و به شیوه مشخص تحلیل نمی‌شوند. لذا یکی از مهم‌ترین کارهای مرکز رصد فرهنگی این است که این روش تجمیع و پالایش را تثبیت کند. اولویت مسئله‌ای مهم است؛ اینکه ما می‌خواهیم چه پدیده فرهنگی را رصد کنیم، موضوعیت دارد. به این دلیل که منابع، دسترسی و زمان ما محدود است. چه چیزهایی را می‌توانیم پیدا کنیم که روایت درستی از محیط به ما بدهد که درکی از محیط پیدا کنیم چون می‌خواهیم در سیاست‌گذاری از آن استفاده کنیم. پس نقشه‌رصد مهم است. روش هم بحثی اساسی است؛ چون شیوه‌هایی که برای تجمیع یا تولید داده داریم، اهمیت دارد. زمانمند کردن و روشمند کردن آن، چه در سطح کیفی و چه کمی، اهمیت دارد. سطح کیفی از این نظر مهم است که روایتی در سطح جامعه می‌خواهیم و یک روایت در عمق جامعه می‌خواهیم. کیفیت روایتی است که در عمق است و کمیت روایتی است که در سطح است. پس هر دو ساحت مهم هستند. تحلیل روی این موارد سوار می‌شود. وقتی داده‌ها را با نگاهی روشمند در سطح کمی و کیفی بررسی کردیم، حال شاید بتوانیم تحلیل کنیم و به قضاوتی در مورد جامعه برسیم.

آقای قیدرلو سپس بیان کردند: رصد باید به سیاست‌گذاری متصل شود؛ این قضاوت می‌تواند مرا در حوزه سیاست‌گذاری کمک کند. حال سیاست‌گذاری کردم و دارم مداخله می‌کنم و حتماً بانک رصد باید این توانمندی را داشته باشد که در زمان‌های مختلف اقدامات مرا معنا کند. باید به این هم فکر کنیم که سیستم رصدی این توانمندی را داشته باشد. مثلاً اگر نظام جمهوری اسلامی بخواهد در حجاب مداخله کند، سیستم رصد باید این توانمندی را داشته باشد که با روشی که دارد و با الزاماتی که بر سیستم بار می‌کند، بعد از مداخله یا حین مداخله قضاوت کند که این روش را ادامه ندهید یا فلان کار غلط است. این سیستم رصد در جایی باید این توانمندی را داشته باشد. به علاوه تعاریف و شاخص‌ها مهم است. درست است که در جاهای مختلف ممکن است رصدهای مختلف داشته باشیم ولی چه زمانی می‌خواهیم تعریف‌هایمان را همگن و هزینه را کاهش دهیم. کاری کنیم که دیتاهای مختلف ما، چه در روش چه در تعاریف، سازگار شوند. الان با تعاریف و معانی مختلف به شیوه‌های مختلف دیتا جمع می‌کنیم. باید در سیستم رصد خودمان تعاریف و ذهنیت‌ها را نزدیک کنیم یا روش‌ها را نزدیک کنیم تا امکان تجمیع آن‌ها را با هم فراهم کنیم.

امکان هم‌افزایی در صورت مشارکت همه سازمان‌ها

محسن شاکری‌نژاد، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، بیان داشتند که نهادهای بسیاری در کشور کار رصد و تولید داده انجام می‌دهند و ما نیازمند ستادی هستیم که این‌ها را جمع‌آوری، سیاست‌گذاری و راهبری کند و این مرکز

نباید با تغییر دولت‌ها، تغییر کند. باید نهادی علمی و مستقل باشد. این مرکز می‌تواند از کارهای موازی و تکراری جلوگیری کند. اگر همه سازمان‌ها، فهرستی از داده‌ها و پروژه‌های خود را به اشتراک بگذارند، می‌تواند هم‌افزایی صورت گیرد. در امر رصد توصیف، تفسیر و تحلیل هر سه لازم‌اند. در امر جمع‌آوری داده مثلاً با روش پیمایش و نظرسنجی، نوعی رقابت و عدم‌هماهنگی بین سازمانی وجود دارد که باید برطرف شود. مسئله بعدی انتشار داده‌ها و دسترس‌پذیر کردن آن‌ها به طیف وسیع‌تری از مشتریان و مخاطبان است. در حال حاضر گزارش داده‌های بسیاری از پیمایش‌ها و نظرسنجی‌ها که با هزینه‌های گزافی انجام می‌شود، فقط در اختیار یک یا دو نهاد قرار می‌گیرد و جامعه علمی و مدیریتی ما از وجود آن‌ها بی‌اطلاع است. این گزارش‌ها حتی با سازمان‌هایی در سطح وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز به اشتراک گذاشته نمی‌شود.

باید واقعیت‌های جامعه در نظر گرفته شود

محمد رحمتی، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، اظهار کردند: رصد فرهنگی باید به سمت واقعیت‌های جامعه باشد. مثلاً بحث حراج تهران و پول‌شویی که در جامعه رخ می‌دهد را در نظر بگیرید یا جریان‌هایی که در موسیقی داریم. رصد با سیاست‌گذاری نسبتی داشته باشد و جمع‌آوری داده‌ها به شکلی باشد که واقعیت‌های جامعه در نظر گرفته شود و نیروهای فرهنگی مورد توجه قرار گیرند و اگر رصد ناظر بر نیروهای فرهنگی (رصد نیروهای فرهنگی کف جامعه و سازمان‌ها) مانند موسیقی و غیره نباشد، نمی‌تواند موفق باشد.

رحمتی ادامه دادند: رصد فرهنگی (داده‌های فرهنگی) با رصد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی مرتبط است و گزارش‌های رصدی که تولید می‌کنیم باید نوعی جمع‌بندی از تجمیع همه این رصدها باشد که در اختیار سیاست‌گذار و مدیران قرار می‌گیرد. اهمیت داده‌های پلتفرم‌ها؛ داده‌های پیمایش‌ها باید کم‌کم حذف شوند و به سمت داده‌های پلتفرم‌ها برویم. پلتفرم‌هایی مانند فیلیمو، نماوا این داده‌ها را در اختیار ما نمی‌گذارند. باید این پلتفرم‌ها داده‌ها را در اختیار ما بگذارند. این داده‌ها برای تحلیل ما مهم است. باید بدانیم مردم چه فیلم‌هایی را می‌بینند، چند بار می‌بینند و چه قسمت‌هایی از آن را دوباره می‌بینند.

وی سپس بیان کردند: تشکیل اتاق تحلیل که از همه طیف‌های فرهنگی، سیاسی، مذهبی و اجتماعی در آن دعوت شوند. سپس تحلیلی روی نقطه‌نظرات انجام شود و تحلیل ثانویه و کلان بر آن تحلیل صورت پذیرد و در نهایت تصمیم‌گیری انجام شود. برای تأمین مقداری از بودجه می‌توان در سند تحول دولت، با توجه به بند مطرح‌شده با عنوان «ایجاد نظام پایش تغییرات سبک زندگی با راه‌اندازی سامانه یکپارچه‌سازی» برای بودجه رصد استفاده کرد. قبل از هر تصمیم دولت، با توجه به تجربیات قبلی، تحلیلی انجام گیرد که فواید و ضررهای آن تصمیم در آن برهه زمانی روی میز ریاست‌جمهور قرار بگیرد. می‌توان این تحلیل را به وزارتخانه‌های دیگر کشور برای تصمیم‌گیری بهتر برای خط‌دادن به روند فرهنگی کشور ارائه داد.

داده‌های پلتفرم‌ها بسیار مهم است

سید مجید امامی، عضو کارگروه رصد فرهنگی کشور، اظهار کردند باید در رصد تحلیل انجام شود. در یک تا دو سال آینده دسترسی آسان و دقیق و ایمن و جامع با تعریف سطح دسترسی و امنیت بالا در دسترس حکمران‌ها و سیاست‌گذاران فرهنگی استانی و ملی و فراملی به داده‌ها صورت پذیرد. تنها داده‌های دفتر طرح‌های ملی داده مرکز رصد نیست و صرفاً یکی از ورودی‌های داده‌ای مرکز است. داده‌های پلتفرم‌ها بسیار مهم است. داده‌های اپراتورهای تلفن‌های همراه بسیار مهم است. فقط داده‌ای که در اختیار همراه اول است، به‌تنهایی کفایت می‌کند برای اینکه انقلابی در حوزه رصد فرهنگی در کشور اتفاق بیفتد. خودمان هم می‌توانیم پلتفرم سمع، سامانه مطالبات و مسائل عمومی را راه بیندازیم. من دموی اول این را انجام دادم.

تجمیع داده و معیارسازی رصد فرهنگی

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس کارگروه رصد فرهنگی کشور، اظهار کردند: ضرورت وجود مرکزی به نام مرکز رصد فرهنگی که دستگاه‌های تولید داده را هماهنگ کند و داده‌ها را تجمیع کند و معیارها و شاخص‌ها را مشخص کند، از سال‌های پیش وجود داشته است. سال‌ها بحث افکارسنجی و اتفاقاتی که افتاده به نحوی پیش رفته که هر دستگاهی که باید سیستم خود را اداره کند و رقابتی در این زمینه شکل گرفته است. خروجی آن این شده که پراکندگی اطلاعات داریم. به‌همین دلیل مدیران با این داده‌ها و گزارش‌های متفاوت، در تصمیم‌گیری به مشکل می‌خورند. به‌همین دلیل کار مرکز رصد فرهنگی با تجمیع و معیارسازی باعث می‌شود که ما به‌نوعی تمرکز و تجمیع برسیم.

وی ادامه دادند: اکنون دولت دارد برنامه‌ها و تصمیمات خود را براساس شناخت از افکار عمومی برنامه‌ریزی می‌کند و حوزه افکارسنجی و پیمایش و رصد این قدرت را پیدا کرده است که با دقت علمی و روایی و پایایی داده‌ای که دارد بتواند در مسیر تصمیم‌سازی درست قرار بگیرد. مثلاً ما بررسی کردیم و دیدیم مردم مدام از بحث تنظیم بازار ناراضی هستند. الان روی این بحث متمرکز شده‌ایم. بررسی کردیم و دیدیم که حضور آقای رئیس‌جمهور در صحنه کم است. وارد عمل شدند و کنش کردند. دیدیم که چقدر تأثیر مثبت داشت. همین آخرین کار وزارت اطلاعات چقدر تأثیر مثبت داشت. حدود ۶۷ درصد از حضور میدانی آقای رئیس‌جمهور رضایت داشتند. عدد بسیار خوبی بود. مهم‌ترین پشتوانه ما در این کار اتکای به پیمایش بود. باید پیمایش را ارتقا دهیم. نمی‌توانیم بگوییم که صداوسیما افکارسنجی را چگونه انجام می‌دهد چون اقتضای سازمانی آنجاست. البته این مشکل را هم داریم که اطلاعات به کسی نمی‌دهیم. طبیعی است که باید در مورد داده‌ها و اطلاعات، حلقه گردش اطلاعات قائل شویم. شاید نتوانیم همه اطلاعات را به‌صورت عمومی منتشر کنیم، اما در سطحی از تصمیم‌گیری باید داده‌ها تبادل شود. مثلاً شورای انقلاب فرهنگی مهم‌ترین نهاد سیاست‌گذاری فرهنگی کشور است. اگر اینجا تحولات را نداند، چه کسی می‌خواهد بداند. خواهش ما این است که نهادهای دولتی حتماً این سازوکار تبادل داده را بچینند. هر قدر گردش اطلاعات خوبی داشته باشیم دستمان پر است. اکنون وزارت اطلاعات گزارش‌هایش را برای تصمیم‌گیری به ما می‌دهد، اما باید تجمیع نظر برسیم. مرکز رصد باید آخرین جمع‌بندی داده‌ای را ارائه کند. دو کار را باید انجام دهیم؛ یکی اینکه چرخش اطلاعات را با دقت و با رعایت سقف در نظر بگیریم، چون ما می‌دانیم که برخی اطلاعات را نمی‌توانیم به جایی بدهیم. دوم، بحث گروه روش را مرکز رصد فرهنگی راه‌اندازی کنیم.

ایشان سپس بیان کردند: اکنون باید این مجموعه را حفظ کنیم. باید اطلاعاتمان را بدهیم و مسیر را اصلاح کنیم. چون در جاهایی حاکمیت اشتباه می‌کند و ما باید مسیر را اصلاح کنیم. سال ۱۳۹۸ که می‌خواستند بنزین را گران کنند، ۹۱ درصد مردم مخالف بودند. مشخص است بازتاب خیابانی رخ می‌دهد. اگر چنین نمی‌شد جای تعجب بود.

چون نشان می‌داد که مرکز افکارسنجی اشکال و ایراد دارد. ما به این اعتقاد داریم که ان‌شاءالله بتوانیم این مرجعیت را حفظ کنیم و ارتقا دهیم. باید فرآوردی‌های جدید انجام دهیم. ما مشکل فرآوری داریم. دیتاهای خام نمی‌تواند کمک کند مگر اینکه به فرآوری برسد. باید بحث انسجام و فرآوری داده اتفاق بیفتد. مثلاً وزارت اطلاعات، صداوسیما و ارشاد روی یارانه‌ها کار می‌کنند. در یک بررسی سه‌جانبه تحلیل جامعی از روندش ارائه شود و به دولت ارائه دهیم و بگوییم که سه نهاد حاکمیتی در این موضوع کار و بررسی انجام داده‌اند و متخصصان و کارشناسان آن‌ها جمع‌بندی کرده‌اند و این گزارش را ارائه داده‌اند. خواهش این است که دبیرخانه این کارگروه (مرکز رصد فرهنگی) فعال باشد و منوط به حضور بنده و اعضای دیگر نباشد. دبیرخانه مرتب جلسه داشته باشد. اکنون در شورای اجتماعی کشور هم همه به هم نزدیک شده‌اند. این بحث را می‌بینم که به دنبال حذف کارهای موازی هستند. هرکسی براساس حوزه تخصصی خود کارش را انجام بدهد ولی کارهای موازی حذف، کم و هم‌افزا شود.